

LEUGENS, GROTE LEUGENS EN CHINESE STATISTIEKEN

De afgelopen twintig jaar heeft China macro-economische statistieken weten te presenteren die tot de verbeelding spreken. De jaarlijkse groei van het bruto binnenlands product (bbp) – de totale waarde van alle in een land geproduceerde goederen en diensten – schommelt al meer dan vijftien jaar tussen de 8 en 10 procent. Een cijfer dat door veel economen wordt gezien als vereiste om sociale instabiliteit als gevolg van onvoldoende werkgelegenheid en voedsel, te voorkomen.

Critici stellen vaak dat de combinatie van economische cijfers niet logisch aanvoelt. Hoe kan het bijvoorbeeld dat het bbp groeit met 6,1 procent, terwijl de vraag naar olie afnam met 3,5 procent. Normaal gesproken gaat een verhoogde productie gepaard met meer vraag naar energie. Aan de werkloosheidscijfers wordt ook gesleuteld. Volgens het Chinese bureau voor de statistiek ligt de totale werkloosheid rond de 4 procent, maar dit percentage komt niet in de buurt van de realiteit aangezien het berekend is aan de hand van het aantal geregistreerde werklozen. Het leeuwendeel van de werklozen is niet geregistreerd, waardoor miljoenen werklozen buiten beschouwing blijven.

China doet er in ieder geval alles aan om de groeicijfers zo hoog mogelijk te doen uitvallen. Een veelgebruikte techniek van lokale overheden om groei op te krikken is het verkopen van land aan vastgoedontwikkelaars, waarbij inwoners, vaak op brute wijze, uit hun huis worden gezet. Alleen al in 2009 was de verkoop van land door lokale overheden goed voor 4,4 procent van China's economische groei.

op de munt lastig te temperen blijven. Een koersstijging van de munt lijkt onvermijdelijk, alleen al omdat anders handelspartners van China, zoals bijvoorbeeld de Verenigde Staten, zelf protectionistische maatregelen gaan treffen om hun eigen economie te beschermen.

RISICO'S

Naast een eventuele zachte landing zijn er meer schaduwkanten aan de Chinese economie waar investeerders rekening mee moeten houden. Zo moeten de cijfers van de Chinese statistiekbureaus, ook diegene die gebruikt zijn voor dit artikel, met enig wantrouwen worden bekeken. Hoewel het land graag uitstraalt dat het een vrije markt heeft, zijn de wortels van een dictatoriaal

geleide planeconomie nog niet (helemaal) afgestorven. Chinese (staats)bedrijven krijgen geregeld een voorkeursbehandeling boven buitenlandse bedrijven. De topmannen van het Amerikaanse General Electric en het Duitse Siemens klaagden hier met regelmaat over toen zij bij grote industriële projecten werden gepasseerd. Westerse zakenlieden zien ook corruptie, er is vaak smeergeld nodig om wat gedaan te krijgen.

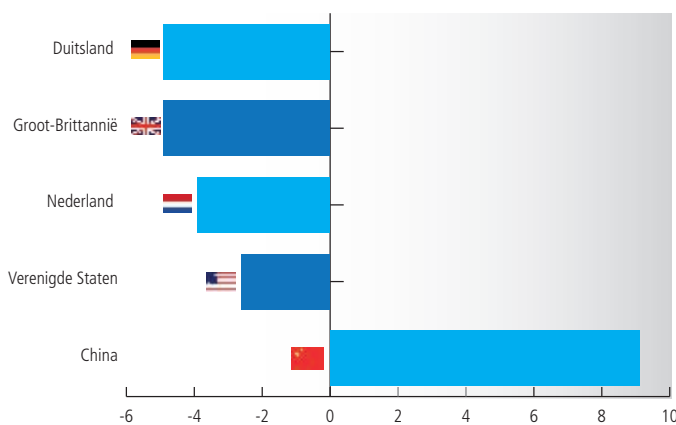
De overheid heeft bovendien nog alle zelfbenoemde 'strategische' industriële bedrijven in handen. De forse recente prijsstijging van zeldzame metalen is hierdoor te verklaren. De Chinese overheid beperkt de export omdat zij de markt helemaal in handen wil brengen van een paar staatsbedrijven, de kleine private mijnbedrijven worden opge-

doekt. Het illustreert dat eigendomsrechten lang niet zo goed zijn beschermd als in bijvoorbeeld Nederland. Jeroen van der Veer, oud-topman van Shell, werd in 2005 door de Russische president Vladimir Poetin in een wurggreep gehouden en stond langzaam zijn meerderheidsaandeel in een groot gasveld bij het schiereiland Sachalin af. Het is niet uit te sluiten dat dergelijke praktijken ook in China zullen voorkomen.

Op sociaal-economisch vlak liggen er ook uitdagingen. De Chinese economische taart wordt weliswaar ieder jaar groter, maar deze wordt in steeds ongelijkmatiger stukken gesneden. Ondanks maatregelen van de overheid, zoals bijvoorbeeld het terugbrengen van de vennootschapsbelasting in het arme binnenland tot slechts 10 procent (was 25%) en subsidies op de aanschaf van consumentenelektronica, groeit de kloof tussen rijk en arm nog altijd. Dit probleem heeft al gezorgd voor stakingen van minder gefortuneerden en is mogelijk een ontwrichtend element in de samenleving.

Een laatste risico waar Nederlandse beursfondsen rekening mee moeten houden, speelt bij alle overnames: het risico om te veel te betalen. De grote buitenlandse investeringsappetijt voor Chinese ondernemingen stuwt overnameprijzen op. Analisten van bijvoorbeeld AkzoNobel zijn bevreesd dat de verfgigant zijn hand overspeelt in China. Eerder vroegen marktvolgers van TNT zich af of het postbedrijf een investering van 170 miljoen euro in een Chinese dochteronderneming om het wegtransport te verbeteren, wel zal terugverdienen. Alle westerse bedrijven springen op China. Door concurrentie zullen de marges omlaag gaan. Hoe winstgevend de Chinese omzetgroei zal zijn, moet nog blijken. ■

Groei reëel nationaal inkomen (%)

Gem. leeftijd beroepsbevolking (mediaan)

